

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΑΣ

Συντάσσεται ὑπὸ τοῦ Ἐπιμελητοῦ τῆς Παιδείας ὡς τὸ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθῆς παροχρὸν εἰς τὴν χάραν ἡμῶν ὑπερβολῆς καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως, ὡς ἀναγνώσιμα ἀριστὸν καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΤΑΞΙΣ ΠΡΟΠΑΡΟΥΣΤΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίαν δραχμ. 75. Ἐξάμηνος δρ. 40. Τριμήνιος δρ. 22.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἀλυσιῶν γράμμα διαστρ. 50.— Ἀραχμῆς διολόγια 4.— Ἀγγέλια καὶ ἄλλα ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν ἀλλοτρίων 10. Ἐξάμηνοι καὶ Τριμήνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΑΡΥΣΕΚ ΤΩ 1876

ΙΔΡΥΤΗΣ — ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἄλλ' αἰ συνδρομαὶ ἀρχίζουσι τὴν 1ην οἰουθήτου μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὅδὸς Ἐδριμίδου ἀριθ. 38, παρὰ τὸ Βασιλικόν

Περίοδος Β'—Τόμος 33ος

Ἐν Ἀθήναις, 16 Ἰανουαρίου 1926

Ἔτος 48ον — Ἀριθ. 7

Ἡ ΠΡΟΤΟΜΗ ΤΟΥ ΠΟΙΗΤΟΥ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΟΔΕΜΗ

παρηγγέλη ἤδη καὶ κατασκευάζεται ὑπὸ τοῦ κ. Γ. Κουλουρή κατὰ πρόπλασμα τοῦ Δουκῆ Λονδῶν, διὰ τὴν ἐπεθεῖ ἐντὸς τοῦ Ἐθνικοῦ Κήπου, εἰς τόσον παραχωρηθέντα ὑπὸ τοῦ Δημοσίου. Ἐντὸς τοῦ ποσού τῶν 14,000 δραχμῶν, τὸ ἀποῖον ἀπέφραξεν ὡς τὰρα ὁ ὑπὸ τῶν φίλων τῆς «Διαπλάσεως» ἐνεργήσας Ἐρανος, τὰ χρεωσθησὶν ἄλλαι 8,000 τὸ εὐχαιρότερον. Ἡ Διαπλάσις ἐλπίζει δεῖ οἱ ἄπανταχοῦ φίλοι τῆς τῆς φιλοτιμηθεῖν, προσφέρωντες ἑκαστος τὸ κατὰ δύναμιν, νὰ συμπληρωσούν τὸ πᾶσιν ἔγκαιρως.

Ο ΤΖΑΚ

[Μυθιστόρημα ALPHONSE DAUDET, διασκευασμένο γιὰ τὴν «Διαπλάσι» ἀπὸ τὸν κ. Γ. Σενόπουλο.]

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ὁ Τζάκ κοίταζε τὴν κομμικὴ αὐτὴ σιλουέττα, κοίταζε καὶ τὴ σιὰ τῆς μεγαλωμένη στοῦ τοίχου, — μιά σιὰ ἀκόμα πῶς κομμικὴ, πῶς ἔδειχνε ὄλες τῆς ἀσχημῆς τοῦ ἀράπικου ἐκείνου κεφαλοῦ, τὰ φουσκωμένα χεῖλη, τὰ μεγάλα αὐτιά, τὸ σφαιρικὸ σγουρόμαλλο καὶ πεταχτὸ ἀπὸ πίσω κρᾶνιο.

Ὁ μικρὸς δηρῆτης κρέμασε τὸ φανάρι τοῦ στὸν τοίχου καὶ στάθηκε κει, στὸ βῆθος, ὄρθιος, μὲ τὸ πρόσωπο πρὸς τὸ φῶς καὶ μὲ μιὰ παιδιᾶτικὴ ἔκφραση τόσο ἀγαθὴ, τόσο συμπάθητικῆ, πῶς ἀμέσως ὁ Τζάκ αἰσθάνθηκε γιὰ τὸ φτωχὸ αὐτὸ ἀράπακι ἀγάπη καὶ ἐμπιστοσύνη.

Κάθε τόσο, κοίταζε φηλὰ τὰ ταβάνι μὲ τὰ τζάμια καὶ ἔλεγε:

— Πῶ, τί χιόνι!.. τί χιόνι!..

Ἄξαφνα εἶδε καὶ τὰ μάτια τοῦ Τζάκ ἀνοιχτά, νὰ τὸν κοιτάζουσι μὲ περιέργεια, μὰ καὶ μὲ συμπάθεια ὀλοφάνερη.

— Μπᾶ! ἔκαμε, τὸ καινούργιο!.. Γιατὶ εἶς, κύριο, κοιμήθηκε ὄχι ἀκόμα;

— Δὲν μπορῶ, ἀποκρίθηκε στεναζόντας ὁ Τζάκ.

— Νὰ στεναζῆ κάνει καλὸ, ἔμα ἔχει λύση, ἀποκρίθηκε τὸ ἀράπακι. Ἄν οἱ δόστουχοι δὲ στεναζοῦν, οἱ δόστουχοι σίγουρα θὰ σκάζουν!..

Μιλώντας ἔτσι, ἔστρωνε μιὰ κουβέρτα στὸ κρεβάτι πῶς ἦταν δίπλα στοῦ Τζάκ.

— Ἐδῶ κοιμάσαι; ρώτησε αὐτὸς, ἐκπληκτος πῶς ἔδλεπε ἕναν δηρῆτη νάχη θέση στὸ ὑπερῆτο τῶν μαθητῶν. Μὰ... δὲν ἔχεις σεντόνια;

— Δὲ χρειάζεται μὲνα σεντόνια. Πετοῖ δικό μου πολὺ μαύρο.

Αὐτὸ, τὸ ἀράπακι τόπε μὲ σιγανὸ γέλιο καὶ ἔτοιμάστηκε νὰ πλαγιάσῃ μισοντυμένον, γιὰ νὰ κρυθῆν λιγότερον. Μ' ἄξαφνα στάθηκε, ἔβγαλε ἀπὸ τὸν κόρφο του ἕνα φυλαχτὸ ἀπὸ σκαλιστὸ ἔλεφαντόδοντο καὶ τὸ φίλησε μ' ἐδᾶδεια.

— Τί παράξενο μενταλιόνι! εἶπε ὁ Τζάκ.

— Ὅχι μενταλιόνι, ἀποκρίθηκε τὸ ἀράπακι. Εἶναι τὸ γκοῖ-γκοῖ μου!

Κι' ἐπειδὴ ὁ Τζάκ δὲν ἤξερα τί θὰ πῆ γκοῖ-γκοῖ, ὁ ἄλλος τοῦ ἐξηγήσας πῶς ἔτσι λεγόταν κάθε πράγμα πῶς γέρνει γούρι, εὐτυχίτ. Ἡ θειά του ἦ Κερλικα τοῦ τὸ εἶχε χαρίσει ἔταν ἐφυγε ἀπὸ τὸν τόπον του, ἦ θειά του πῶς τὸν εἶχε μεγαλώσει καὶ πῶς ἐλιπίσε νὰ πᾶν μὲ μέρη νὰ τὴν ξαναβρῆ.

— Ὅπως ἐμένα ἦ μαμμά μου, εἶπε.

ὁ μικρὸς Μπαρναβὲ, στεναζόντας πάλι: Σώπασον μιὰ στιγμὴ. Καθένας σολογιζέταν τὴν «Κερλικα» του. Ὑστερα ὁ Τζάκ ρώτησε:

— Εἶναι ὁμορφος ὁ τόπος σου;..

Εἶναι μακριά;.. Πῶς τὸν λένε;

— Δαχομένη, ἀποκρίθηκε τὸ ἀράπακι.

Ὁ Τζάκ ἀνασηκώθηκε στὸ στρώμα του ζωηρὰ.

— Ὁ, ἔκαμε, μὰ τότε σὺ θὰ τὸν γνωρίζεις!.. Μὴν ἦρθες μαζί του στὴ Γαλλία;

— Μὲ ποῖ;

— Μὲ τὴν Ἀδοῦ Βασιλικὴ Ὑψηλότητα... ἔρεις... τὸ διάδοχο, τὸ βασιλόπουλο τῆς Δαχομένης.

— Ἐγὼ εἶμαι, ἀποκρίθηκε ἀπλὰ τὸ ἀράπακι.

Ὁ Τζάκ τὸν κοίταζε κατάπληκτος. Βασιλόπουλο!.. αὐτὸς, ὁ μικρὸς δηρῆτης, πῶς τὸν εἶχε ἰδῆ νὰ γυρίσῃ

δλημέρα μὲ μιὰ σκούπα ἢ μ' ἕναν κουδᾶ, πῶς σερβίρησε στὸ τραπέζι καὶ ἔπλυνε δατερά τὰ ποτήρια!..

Ὅσοπο τὸ ἀράπακι τὸ εἶχε πει σοβαρὰ. Τὸ πρόσωπό του εἶχε πάρει μιὰ πολὺ θλιβερὴ ἔκφραση καὶ τὰ μάτια του, ἀκίνητα, λὲς καὶ κοίταζαν μακριὰ, πολὺ μακριὰ, πρὸς τὰ περασμένα ἢ πρὸς μιὰ χαμένη πατρίδα...

Ἦταν πῶς δὲ φοροῦσε πᾶς τὸ κόκκινο γιλέκι τοῦ δούλου; ἦταν ἀπὸ τῆς μαγείας πῶς εἶχε πάντα ἢ λέξη «βασιλόπουλο»; Μὰ τὸ ἀράπακι αὐτὸ, καθὼς καθόταν τώρα στὸ

«Καὶ νὰ πῶς κατάνησε ὁ διάδοχος...»

κρεβάτι του, με γυμνό το λαιμό, με το πουκάμισο μισαναγμένο στο στήθος, όπου έλαμπε το ελεφάντινο φυλαχτό, έπαιρνε για τον Τζάκ μίαν άλλη όψη, ένα γόητρο, μία περίεργη επιβολή...

— Μά πως γίνεται; φιλύρισε, συνοψίζοντας μ' αυτή την ερώτηση όλες τις άποριες της ημέρας του.

— Γίνεται... γίνεται... αποκρίθηκε το άραπάκι.

Κι' έδραμε άξαφνα για να σβόση το φανάρι:

— Κύριο Μορονβάλ θυμώνει, άμα το Μαντού άφίνει άναμμένο φώς...

— Έπειτα έσπρωξε το κρεβάτι του πιά κοντά στον Τζάκ.

— Έσύ όχι νυστάζει, του είπε.

— Έγώ όχι νυστάζω, ποτέ, άμα μιλά για Δαχομέη. Άκουσε.

Και καί στον σκοτεινό πιά θάλαμο όπου έλαμπαν τ' άσπρα του μάτια, το άραπάκι άρχισε τη θλιβερή του ιστορία.

Λεγόταν Μαντού, με τόνομα του πατέρα του, του δεξασμένου πολεμιστή Ράκ-Μαντού-Γκεζό, ένός άπό τους πιά τρανούς βασιλιάδες των μακρινών άκείνων τόπων που βγάζουν το χρυσάφι και το ελεφαντόδοντο. Η Γαλλία, ή Άγγλία, ή Ολλανδία του έστειλαν δώρα πολύτιμα. Είχε κανόνια, στρατιώτες όπλισμένους με τουφέκια, — όχι μόνο με σάιτες, — κοπάδια άπό έλέφαντες πολεμικούς, δυό σαντάγματα άπό Άμαζόνες κι' ένα πλήθος μουζικάντες και χορευτές. Το παλάτι του ήταν άπέραντα, σπολιμένο με κορμίνα κεφάλια, που τα κάρφωναν στην πρόσοψη ύστερα άπό τη μάχη ή τις θυσίες. Ο Μαντού είχε μεγαλώσει μέσα σ' αυτό το παλάτι, όπου ο ήλιος έμπαινε άπό παντού και ζέσταινε σά φωνιά τις πλάκες και τις άπλωμένες φάβες. Η θεία του ή Κερίκα, ή άρχιστρατήγισσα των Άμαζόνων, τον έφρόντιζε και, άπό μικρό, τον έπαιρνε μαζί της στις έστρατείες της.

Τι έμαρφη που ήταν ή Κερίκα, φηγή και δυνατή σάν άνδρας, μ' ένα γαλάζιο πουκάμισο σφιγμένο στη μέση, με χάντρινα βραχιόλια στα μπράτσα και στα πόδια, με τη σαίτα στη ράχη, με τις κρεμασμένες άπό τη ζώνη της άλογοουρές και με δυό κερατάκια άντιλόπης στο κεφάλι, που σχηματίζαν μισοφέγγαρο σάν της Άρτεμης!

Και τί μάτι, τί χέρι, για να ξερριζώνη ένα χαυλιόδοντα ή για ν' άποκεραλίξη μονοκοπανιά έναν Άχαντή! Μά όσο τρομερή κι' άν ήταν στις ώρες της ή Κερίκα, για το μικρό της Μαντού ήταν πάντα καλή, του χάριζε κομπολόγια άπό κεχρομπάρι και κοράλλι, μεταφωτές ζώνες χρυσοκέντητες κι' ένα σωρό κοχύλια που είναι το νόμισμα του τόπου. Ός και μία μι-

κρή επιχρυσωμένη καραμπίνα του είχε χάσει, δώρο της βασιίσσας της Άγγλίας, κι' ο Μαντού τη μεταχειριζόταν, όταν άκολουθούσε τη θεία του στα μεγάλα κυνήγια, μέσα στ' άπέραντα δάση, που τα δέντρα τους ήταν περιπλεγμένα με κισσούς.

Τά δάση αυτά ήταν τόσο πυκνά, που ο ήλιος δεν είσχωρούσε καθόλου και, κάτω άπό τους πράσινους θόλους, τα βήματα άντηχούσαν όπως μέσα σ' έκκλησιά. Έφωγε όμως και τα πελώρια λουλούδια, οι θόρμιμοι καρποί και τα πολύχρωμα πουλιά άστραφταν σάν πολύτιμα πετράδια.

— Ω, τί έμαρφη που θάταν εκεί! Έκαμε θαμπωμένος ο Τζάκ στο σημείο αυτό της ιστορίας.

— Ω, και! πολύ, πολύ έμαρφη! είπε ο Μαντού.

Και παίρνοντας περισσότερο θάρρος άπό την προσοχή του «καινούργιου», έξακολούθησε.

Τη νύχτα, τα δάση άλλαζαν όψη.

Άναθαν μεγάλες φωτίες, για να μην πλησιάζουν την κατασκήνωση των κυνηγών τα θηρία και τάγρημα, που άκούγονταν να σδρλιάζουν ελόγουρα, άπό μακριά. Μά και τα πουλιά άνησυχούσαν στα κλαδιά τους κι' οι νυχτερίδες, βουδές και μαυρές σάν το σκοτάδι, περνούσαν μες' άπό τη φωτιά που τις τραβούσε, και μαϊευόνταν όλες σ' ένα πελώριο δέντρο, όπου άκίνητες και κολλημένες ή μία στην άλλη, έμοιάζαν με παράξενα φύλλα έσέρá.

Με τη ζωή αυτή του έπαθρου, των περιπετειών και των κινδύνων που ζούσε το βασιλόπουλο άπό μικρό, είχε γίνει εύρωστο, γερó, ικανó σε κάθε λογής γύμνασμα, και μεταχειριζόταν το σπαθί, το τοικούρι και το τουφέκι σέ ήλιεκα που άλλα παιδιά δεν έχουν εκολλήσει ακόμα άπ' τη ποδιά της μανμάς τους.

Ο βασιλιάς Ράκ-Μαντού-Γκεζό καμάρωνε το διάδογό του. Φάίνεται όμως πως δεν άρκει, ούτε για ένα μαύρο βασιλόπουλο, να ξεση πως φυτεύουν μία σφαίρα στο μίσι του έλέφαντα. Πρέπει, άλλιμοι! να ξεση και να διαδάξη τά βιβλία των άσπρων ανθρώπων και να γράφη ακόμα σάν κι' αυτούς. Άλλοίωτικα πως θά τους πουλά τη χρυσόσκονή του; Θά τον γελοούν και στο παζάρι και στο καντάρι.

Βέβαια και στη Δαχομέη μπορούσε να βρεθή ένας άσπρος δάσκαλος για το βασιλόπουλο. Άγγλοι και Γάλλοι εκεί άλλο τίποτα! Όταν όμως ήταν μικρός ο βασιλιάς Ράκ-Μαντού-Γκεζό, ο πατέρας του τον είχε στείλει να σπουδάση σ' ένα μικρό πολιτείο που την έλεγαν Μασσαλία, στην Άλλη άκρη του κόσμου. Και το ίδιο ήθελε να κάμη

κι' αυτός για τον άγαπημένο του γιά. Ά, τί λύπη, τί άπελπίσια για το βασιλόπουλο, όταν υποχρεώθηκε να φύγη το σπαθί του, την καραμπίνα του, όλα του, και να ακολουθήση στο κύριο Μπονφίς, ένα άσπρο έμπορο, που έφυγε κάθε χρόνο με τη χρυσόσκονη που εκλεβε άπ' τους δυστυχούς, τους άγράμματους μαύρους!

Άλλά έπρεπε να κάμη ύπομονή. Άδριο θά γινόταν βασιλιάς, θά έξουσίαζε τις Άμαζόνες του πατέρα του, τά χωράφια του, τά παλάτια του, τά χρυσάφια του, τά κοράλια. Για ναχη δικά του δλ' αυτά τά πλούτη, έπρεπε να το άξίξη, έπρεπε να υπέρη να τα υπερασπισθή σ' εμιάν άνάγκη. Ένας βασιλιάς έχει βέβαια περισσότερες χάρες και χαρές άπό τους άλλους ανθρώπους, μά και περισσότερους κόπους. Αυτό ο Μαντού το άναγνώριζε.

Στην άναχώρησή του έγειναν μεγάλες γιορτές και θυσίες στα ψεύχη, τους θεούς της θάλασσας. Και την τελευταία στιγμή, ενώ σαλπάριζε το βαπόρι, ο δήμιος κουβάλησε στην παραλία δεκαπέντε αϊχμαλώτους Άχαντήδες, που τά κομμένα τους κεφάλια έπεσαν με κρότο σ' ένα πελώριο χάλκινη λεκάνη.

— Μάννα μου! Έκαμε εδó ο Τζάκ.

Και κουκουλώθηκε άπ' το κεφάλι. Δεν ήταν βέβαια τόσο καθήσυχαστικό νακούη τέτοιες φοβερές ιστορίες και μάλιστα άπό τον ίδιο τους τον ήρωα... Εδύοχός που ο Μαντού, βλέποντας τη συγκίνηση του άκρασή του, έταψε να μιλή για τις «γιορτές» της Δαχομέης και πετάχτηκε άμέσως στο λύκειο της Μασσαλίας.

Ά, τί σκυθρωπό, τί μελαγχολικό που ήταν και το λύκειο εκείνο, με τους μαύρους τοίχους και τά σαθρά θρανία στην τάξη, όπου έβλεπες σκαλισμένα με σουγιά τά ερόματα των μαθητών!... Και τί σάλες «άναφυχής» έκείνες, και τί αύλη για παιχνίδια, και τί θάλαμοι για ύπνο! Όλα φαινόταν στενόχωρα, ψυχρά, σκοτεινά, άπαίσια στο μαύρο βασιλόπουλο, το μεγαλωμένο στα ξεφωτα, στα μοσχέδολα δάση και στα ήλιοπλημμύριστα παλάτια της πατρίδας του.

Τίποτα δεν του άρεσε, τίποτα δεν τον διασκεδάζε και μέσα. Ένα μόνο πράγμα έκανε την καρδιά του να πάλιλι: το τύμπανο που χτυπούσε τις ώρες του γεύματος, του διαλείμματος, του ξεκινήματος και του ύπνου. Αυτό μάλιστα, κάτι του θόμιζε...

Είχε, στην άρχή, και τις μέρες που έβγαινε έξω. Άλλά γρήγορα τις στερήθηκε. Κι' εδó γιατί!

Κάθε φορά που «το κύριο» Μπονφίς πήγαινε και τον έπαιρνε για περίπατο, ο Μαντού τον τραβούσε προς το λιμά-

νι. Του άρεσε πολύ να τριγυρίζη εκεί, άνάμεσα στα έμπορεύματα που ξεφόρτωναν, και που πολλά έρχόνταν άπό τη μακρινή του πατρίδα. Τά μεγάλα βαπόρια που κάμπιζαν και, μ' όλη τους την άκίνησία, φαινόταν κίελα σ' ά να ταξιδεύουν, ή κανένα μεγάλο ιστιοφόρο με δ έλωμένα τά πανιά, τον σκανδάλιζαν, του μιλούσαν για ταξίδι, για γυρισμό, γι' άπελευθέρωση.

Στακόταν όρθιος όρες; να κοιτάξη κανένα φουσκωμένο κανί που έφυγε προς τη δύση σάν πτερόφυα γλάρου, ή κανέναν καπνό, άνάλαφρο σάν το τοιγάρο, που φαινόταν να ακολουθή τον ήλιο και να χάνεται μαζί του στον όριζόντα. Όλη την ώρα του μαθήματος, — βά, βέ, βη, βι, βό, βυ, βώ, — αυτά τά πλοία συκ'όγισταν ο Μαντού. Ήταν ή εικόνα του γυρισμού του στη χώρα του φωτός. Ένα τέτοιόπουλι, έλεγε, τον είχε φέρει κι' εν' άλλο θά τον ξαναγύριζε.

Μαθητή την έπιμονή εδó, που τον έκανε να βλέπη παντού θάλασσα, τ'όσκασε μία μέρα άπό το σχολείο και κρύφτηκε σ' ένα παρτί ενός καραβιού.

Τον ξετρόπωσαν, τον ξαναγύρισαν, το ξανάσκασε. Κι' αυτή τη φορά με τόση πονηριά, ώστε δεν κατάλαβαν την παρουσία του στο πλοίο παρά όταν ήταν πιά σ' άνοχητά. Άλλο παιδί, θά το κρατούσαν βέβαια στο πλοίο μά όταν έμαθαν πως ήταν ο Μαντού, το βασιλόπουλο, ο πλοίαρχος, με την έλπίδα μιας γενναίας άμοιήης, τον γύρισε εδóς στη Μασσαλία.

Άπο τότε πιά τον έπιτρούσαν, τον είχαν σά φυλακισμένο. Κι' όμως έξακολούθησε να τους ξεγελά, να τους φεύγη και να χάνεται σε κάθε πλοίο που έβλεπε έτοιμο γι' άναχώρηση.

(Άκολουθεί)

Η ΛΕΥΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Στά ελόλευκα ντυμένη ή πολιτεία σήμερα έξπνησε. Παντού ή λευκότη έξχυμένη. Στις στέγες όλων των σπιτιών τις άνάλαφρες τούφες του έχει άπλώσει το χιόνι. Κι' ακόμα στον γυμνών δέντρων τά κλαδιά, τ' άνθια του Βορρά άνθισαν κι' αυτά, ώ, με τί χάρá! ξεγελιώντας πως μία καινούργια Άνοιξη λευκή, όχι πράσινη τώρα, έχει φτάσει!

Στά ελόλευκα ντυμένη ή πολιτεία σήμερα έξπνησε. Άπ' τις φηλές, μαζίες βουνοκορφές, με το βορριά την κρούα πνοή φερμένο, το χιόνι εδó την ρυπαρή πολιτεία κάτω και θέλησε να την έξαγγίσει με τη λευκότη του. Και βιάζεται, βιάζεται πολύ—γι' αυτό άπ' το πρωί πέφτει τόσο πυκνά—έλα να τά σκεπάσει, τον κάθε ρυπό, την κάθε άσκήματις πολιτείας να κρύψει. Σά λίγο ο ήλιος, μέσ' άπ' τά νέφη που τον

κρύβουν, γελαστός θά προβάλλει κι' αυτό, ντροπαλό στην άγνότη του και λιγόζωο έτσι ως είναι, θά σβόσει, θά λιώσει...

Στά ελόλευκα ντυμένη ή πολιτεία σήμερα έξπνησε. Κι' έχει τη χαρά των νυχτιάτικων ζυβίρων στην όψη της άκόμε; πώ; ο Άγγελος της άγάπης κοιτά της έπέρας κι' αυτή γοητευμένη, το δρόμο του στα ελόλευκα έστρωσε, άνάλαφρα να παρόσει.

Παντού λοιπόν το λευκό έξχυμένο. Για να μιλήσει με την άσπιλη άγνότη σε κάθε ψυχή για να καθάριση, να έξαγγίσει την πολιτεία, την κάθε άσκήμα να διώξει. Και πάνω στην άτέλειωτη αυτή λευκότη, τά μάτα γαλήνια άναπαύονται, οι στοχασμοί την άγνότη του παίρνουν και σ' όλους και σ' όλα και παντού ζή ή αίσθηση του ωραίου και του άγνού.

Στά ελόλευκα ντυμένη ή πολιτεία σήμερα έξπνησε. Κι' όπως—Κυριακή σήμερα—οι καμπάνες των όρθρων κτυπούν, μ' ένα στοχασμό, με την ίδια

βουδή άναμονή, οι φτωχές λυπημένες ψυχές προσμένουνε κάτω.

ΓΙΑΝΝΗΣ Α. ΚΑΡΑΠΙΝΑΚΗΣ

ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

Δαιμονοκοποθν κατάκοφα των άστεριών οι κότες κι' οι άσβεστες μνήμες, οι λαφές, με τους έπίτα πλανήτες.

Και παραβγαίνοντας γοργά τόνα με τ' άλλο άστέρι, με παροστέκουν συντροφιά σ' έλεητικό νυχτέρι.

Σά φούχτα, που σφαλά ένα φώς, — μία βαθούλη καμάρα κλειεί ένα κερι που όρέγεται, ψυχή μου — ταξιδιάρá...

Στην κοφία μαρμαροπέτρα του δρόμου, τη σκαμμένη, της ένοχίας το εικόνομα σ' έφείγες και σ' έβφραίνεις,

Που ή χριστιανή ένορίτισσα τον άσπρο κόμπο λύνει, σκαυροκοπιέται, άσπάζεται και όίχει ελεημοσύνη.

ΤΕΛΟΣ ΑΓΓΡΑΣ

Ο ΛΕΥΚΟΣ ΧΟΡΟΣ ΚΙ' Η ΜΑΥΡΗ ΑΡΚΟΥΔΑ

(ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΑ ΠΑΙΔΙΑ)

Ζ.
Φυσικά, άν το σπίτι αυτό ήταν μέσα στην πόλη, ο κόντε-Πιπης όδν θά φοβόταν τόσο να βγαίνη. Άλλά τόσο μακριά που καθόταν, εκεί έξω, στην έρημία, με το δικιο του ο άνθρώπος πήρε τά μέτρα του. Και, καθώς έπαινε, όδν έβγαινε όδτε νύχτα όδτε μέρα. Άναγκάστηκε έτσι ναφώση όλες του τις συνήθειες. Όδτε τον τακτικό του περίπατο έκανε πιά ως το Κάστρο, όδτε στη λέσχη των Φλυάρον πήγαινε,

άν και ήταν τακτικό μέλος, να παίξη όπως άλλοτε πρέφα με το φίλο του, τον κ. άπόστατο συνταγματάχη Λεοντή Παρά κλεισμένος στην κ' άδραντον, — έτσι όνόμαζε το έξοχικό του σπίτι, που είχε άφθονο άέρα, άν και όχι τόσο καθαρό άπό τά γεωτονικά ταμπάκια, — καταρινόταν δημόσια να διαβάση, να γράφη, να κλαδέση, να παίξη. Νωρίς-νωρίς έπεριε στο κρεβάτι του. Όδτε έβλεπε άνθρώπο κανένα. Γιατί ποίς θά πήγαινε τώρα να του κόνη επίσκεψη στην «Αδρα», με κίνδυνο ναπατήση την Άράπα;

Άχ, αυτή ή Άράπα! Όλα τά κακά έξαιτίας της!... (Άκολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟ ΒΡΑΒΕΙΟ ΝΟΜΠΕΛ

Αγαπητοί μου,
ΤΑ περιοδικά, στις εφημερίδες, γίνεται λόγος αυτών των καιρῶν για τὸ βραβεῖο Νομπέλ (Νόμπελ τὸ λένε συνήθως, ἀλλὰ Νομπέλ εἶναι τὸ σωστό). Καί γίνεται λόγος γι' αὐτὸ τὸ βραβεῖο, γιατί βγήκε στή μέση ἡ ἰδέα ὅτι εἶναι καιρὸς νὰ τὸ πάρῃ καὶ κάποιος δικός μας, γιὰ νὰ κουισθῇ, νὰ τιμηθῇ κι' ἡ Νεοελληνικὴ Λογοτεχνία. Ἐνας φίλος μας λοιπὸν μὲ ρωτᾷ τί εἶναι αὐτὸ τὸ Νομπέλ ποὺ τὸ ἀκούει τώρα παντοῦ. Καὶ θὰ ἰκανοποιήσω τὴν περιέργειά σου, ποὺ τὴν ἔχουν βέβαια κι' ἄλλοι πολλοί.

Ὁ Ἀλφρέδος Νομπέλ, ὁ ἀθλοθέτης, γεννήθηκε στὴ Σουηδία τὸ 1832 καὶ πέθανε τὸ 1895. Μεγάλος χημικός, σὲ ἡλικία 36 ἐτῶν ἐφευρε τὴ δυναμίτιδα κι' ἀπόκτησε παγκόσμια φήμη καὶ πλοῦτο μυθικό. Ἀλλὰ μὲ τὴν ἐφευρέση του αὐτῆ, ἀπέληξε τάχα τὴν ἀνθρωπότητα ἢ τὴν ἔλλαψ;... Ἀλήθεια, ἡ δυναμίτις εἶναι μιὰ ἐκρηκτικὴ ὕλη ποὺ τὴ χρησιμοποιοῦν καὶ γιὰ ἔργα εἰρήνης, πολιτισμοῦ, προόδου λατομεία, μεταλλεία, ὁδοποιεῖες, σιδηροδρόμους, στήθαγγες, χιλιά δού. Ἀλλὰ περισσότερο τὴ χρησιμοποιοῦν στοὺς πολέμους. Εἶναι ἡ ἐκρηκτικὴ ὕλη ποὺ προξενεῖ τίς μεγαλύτερες καταστροφές. Κι' αὐτὴ ἦταν πάντα ἡ ἀμφιβολία κι' ἡ τύψη τοῦ μεγάλου χημικοῦ: ὠφέλησε ἢ ἐλάλησε;... Θέλουν λοιπὸν νὰ ποῦν, διὰ γιὰ νὰ ἐπανορθώσῃ τὸ κακὸ ποὺ ἴσως ἔκαμε καὶ νὰ ἐξαλειφώσῃ τὴ βαρβαριὰ του συνείδηση, ἀποφάσισε νὰ κάμῃ κι' ἓνα καλὸ, ἓνα μεγάλο καλὸ καὶ βέβαιο: Νάφησῃ μετὰ θάνατο ὅλη του τὴν περιουσία, — σαρναταπέντε ἑκατομμύρια, ποὺ τὸ εἶχε κερδίσει ἀπὸ τὴν ἐφευρέση του, — γιὰ νὰ βραβεύονται, νάμειναι μ' ἓνα γενναῖο ποσὸ κάθε φορὰ, ἐκεῖνοι ποὺ ἐργάζονται καλύτερα γιὰ τὸν πολιτισμὸ, γιὰ τὴν πρόοδο καὶ τὴν εἰρήνη τοῦ κόσμου. Κι' ἔδωσε ἕξη ἐτήσια βραβεῖα: ἓνα τῆς Χημείας, ἓνα τῆς Φυσικῆς, (αὐτὰ νὰ δίδονται ἀπὸ τὴ Σουηδικὴ Ἀκαδημία τῶν Ἐπιστημῶν), ἓνα τῆς Ἱατρικῆς (ἀπὸ τὸ Ἰνστιτοῦτο Καραλίν τῆς Στοκχόλμης), ἓνα τῆς Λογοτεχνίας (ἀπὸ τὴ Λογοτεχνικὴ Ἀκαδημία τῆς Στοκχόλμης) ἓνα τῶν Τεχνῶν κι' ἓνα τῆς Εἰρήνης (ἀπὸ πέντε μέλη τῆς Νορβηγικῆς Βουλῆς.) Οἱ τότε καὶ τῶν 45 ἑκατομμυρίων θὰ ἦταν 1,260,000 φράγκα. Ἀπ' αὐτὰ θῆβαιναν 60,000 γιὰ τὰ ἔξοδα τῆς διαχείρισης καὶ τὸ ὑπόλοιπο θὰ μοιραζόταν στοὺς ἕξη Ἀριστεῖς τοῦ χρόνου. Ὁ παίρνε δηλαδὴ καθένας ἀπὸ 200,000 φράγκα, μαζί μὲ τὸ δίπλωμα καὶ μ' ἓνα

μεγάλο, χρυσοῦ, καλλιτεχνικότατο μετάλλιο. (Τὸ μετάλλιο αὐτὸ ἀπὸ τὴ μὴ δὴν ἔχει τὴν εἰκόνα τοῦ Ἀλφρέδου Νομπέλ, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη μιὰ συμβολικὴ παράσταση σχετικὴ, π: χ: τὸ Λογοτεχνικό ἔχει τὴν Πόηση, τὸ Ἱατρικὸ τὴν Ἰγεία, καὶ καθέτης μὲ διάφορα ρητά.)

Ὁ Νομπέλ πέθανε, ἀτεκνός, τὸ 1895, ἀλλὰ χρειάστηκαν πέντε χρόνια ὡς νὰ τελειώσῃ ἡ δικὴ τῶν συγγενῶν του, ποὺ ἤθελαν νὰ ρίξουν τὴ διαθήκη καὶ νὰ μοιραστοῦν αὐτοὶ τὴν περιουσία, — τί εὐγενεῖς ἀνθρώποι! πεντάρη δὲν ἔδιναν γιὰ τὴ μνήμη καὶ γιὰ τὴν... τύψη τοῦ μπάρμπα τους! — κι' ὡς νὰ συγκεντρωθοῦν στὰ χέρια τῆς διαχειριστικῆς Ἐπιτροπῆς τὰ ἑκατομμύρια. Ἔτσι ἡ λειτουργία τοῦ βραβείου Νομπέλ ἄρχισε μόλις τὸ 1901, σταμάτησε δυο-τρία χρόνια ἐξαιτίας τοῦ πολέμου, ἐξακολούθησε κι' ἐξακολουθεῖ. Ὡς τώρα ἔχουν πάρει καμμιά εἰκοσάρη ἔξοχο ἐπιστήμονες, καὶ πολιτικοί, κι' ἄλλοι τόσοι σχεδὸν λογοτέχνες, ἀπ' ὅλο τὸν κόσμο. Κι' ἐπειδὴ ἡ Πόηση πάντα ἐνδιαφέρει περισσότερο, — ἄλλωστε γιὰ τὸ Λογοτεχνικὸ Νομπέλ γίνεται κι' ἐδῶ τώρα λόγος, — ἰδού ὁ κατάλογος τῶν βραβευμένων αὐτῶν λογοτεχνῶν:

Πρῶτος, τὸ 1901, τὸ πῆρε ὁ Γάλλος Ἀκαδημαϊκὸς ποιητὴς Σουλλὺ-Πруντιμό, ποὺ ἓνα μικρὸ ποίημά του, τὸ «Ραγιμένο Βάζο», εἶναι γνωστὸ σ' ὅλο τὸν κόσμο. Τὸ 1902, τὸ πῆρε ὁ Γερμανὸς ἱστοριογράφος Μόμμσεν, ποὺ ἡ περίφημη «Ρωμαϊκὴ Ἱστορία» του θεωρήθηκε ἔργο λογοτεχνικό. — 1903, ὁ Νορβηγὸς δραματικὸς Μπιόρνσον, ποὺ πολλὰ ἔργα του ἔχουν μεταφραστῆ κι' ἐλληνικά. — 1904, ὁ Φρειδερίκος Μιστράλ, ὁ Προβηγγιανὸς ποιητὴς (Γάλλος κι' αὐτός), ποὺ ἔχει γράψῃ τὴ «Μιρένγ», καὶ ὁ Ἰσπανὸς δραματικὸς Ἐνσεγαράν, συγγραφέας τοῦ κι' ἐδῶ γνωστοῦ «Μεγάλου Γαλεότου». — 1905, ὁ Πολωνὸς μυθιστοριογράφος Ἐρτρικὸς Σιέγκκιεβιτς, ὁ συγγραφέας τοῦ «Κεῖ-Βάντις». — 1906, ὁ Ἰταλὸς ποιητὴς Καρνοῦτσι, ὁ κλασσικὸς, ποὺ πέθανε μάλιστα τὸν ἴδιον χρόνο, πρὶν προφτάσει νὰ πάρῃ τὰ χρήματα καὶ τὰ δῶσημα. — 1907, ὁ μέγας καὶ πολὺς Ἀγγλομυθιστοριογράφος Κίπλινγκ. — 1908, ὁ Γερμανὸς φιλόσοφος Όυκεν. — 1909, ἡ γνωστὸτατὴ καὶ σὲ μᾶς Σουηδὴ Σέλιμα Λαγκερλέφ, ἡ μόνη γυναίκα ποὺ τὸ πῆρε ὡς τώρα. — 1910, ὁ Γερμανὸς μυθιστοριογράφος Παῦλος Κάϊζε. — 1911, ὁ Βέλγος Μαίτεριλινγκ, ὁ πασίγνωστος δραματικὸς ποιητὴς καὶ φιλόσοφος. — 1912, ὁ Γερμανὸς Χάουπτμανν, ὁ ἔξοχος δραματικὸς τῶν «Υφαντῶν» καὶ τοῦ «Ἀμαζᾶ Ἐνσελ». — 1913, ὁ Ἰνδὸς Ταγκόρ, ποὺ θεωρεῖται σήμερα ὁ μεγαλύτερος λυρικός ποιητὴς

τοῦ κόσμου καὶ πολλὰ ποιήματά του ἔχουν μεταφραστῆ καὶ στὴ γλώσσα μας.

Τὸ 1914, μὲ τὴν ἐκρηγνὴ τοῦ παγκοσμίου πολέμου, δὲν ἔγινε ἀπονομή. Τὸ 1915, τὸ πῆρε ὁ Γάλλος μυθιστοριογράφος Ρομάλν Ρολλάν, ὁ συγγραφέας τοῦ δεκατόμου «Ζῆν Κριστόφ». Τὸ 1916, ὁ Σουηδὸς Γκέιτεργουιστ, ὁ γνωστός μας, ποὺ ἔγραψε τὸ «Βιόλιο τοῦ Μικροῦ Ἀδαφροῦ» καὶ «Τὰ βράσια μας». — 1917 ἕως 1919 δὲν ἔγινε πάλι ἀπονομή. Καὶ τὸ 1920 τὸ βραβεῖο μοιράστηκε μεταξὺ τοῦ Ἑλβετοῦ ποιητοῦ Κάριλ Σπρίττλερ καὶ τοῦ Νορβηγοῦ μυθιστοριογράφου Κνουτ Χάμσουν, τοῦ συγγραφέα τῆς «Πείνας» καὶ τῶν «Μυστηρίων». — 1921, τὸ πῆρε ὁ ἀκαδημαϊκὸς Ἀνατόλ Φράνς, ὁ μεγαλύτερος πεζογράφος τῆς σύγχρονης Γαλλίας. — 1922, ὁ ἀγνωστός σὲ μᾶς Ἰσπανὸς δραματικὸς Μπενανέντε. — 1923, ὁ Ἰρλανδὸς ποιητὴς Γέιτς Μπάλτλερ καὶ τὸ 1924 ὁ Πολωνὸς μυθιστοριογράφος Λαδίσλαος Λέρμοντ.

Στὸν κατάλογο αὐτὸν θὰ προστεθῇ ἄραγε καὶ κανένας δικός μας; Γιὰ τώρα γρήγορα, δὲν ξέρω. Πάντα ὅμως, μιὰ μέρα, θὰ τιμηθῇ ἔτσι κι' ἡ Ἑλλάδα, ποὺ ἡ Λογοτεχνία τῆς τὸ ἀξίζει.

Σεε ἀσκήματα **ΦΑΙΔΙΩΝ**

ΤΟ ΣΙΔΕΡΕΝΙΟ ΧΕΡΙ

(Μυθιστόρημα ἀπὸ JULES CHANCEL)

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Τὸ βαπόρι σάλεψε ἑλαφρὰ κι' ἐπεκράτησε μεγάλη κίνηση παντοῦ. Ἀκουσε φωνές:

— Φεύγουμε! Ἐκινήσαμε!

Πετάχτηκε χαροῦμενος ἀπὸ τὸ κρεβάτι του, στάθηκε μπρὸς σ' ἓνα φαγγίτη κι' εἶδε γοητευμένως τὸ μῦλο νὰ φύγει. Ἐμείνε ἐκεῖ κάμποση ὥρα, νὰ βλέπῃ τὸ μῦλο ν' ἀπομακρύνεται καὶ τὸ πέλαγος νὰ μπαίνει ἀνάμεσα στὸ πλοῖο καὶ στὴ στεριά. Ἐκεῖ-κάτω, οἱ ἀνθρώποι ποὺ κουνούσαν τὰ μαντήλια, μικραῖναν ἐλοένα. Οἱ τιναγμοὶ τῆς μηχανῆς γινόνταν ἐλοένα καὶ πρὸ γρήγοροι, πρὸ ρυθμικοὶ καὶ ἓνα σιγανὸ σάλεμα τοῦ σκάφους μαρτυροῦσε πῶς εἶχαν ἀφίση πᾶ τὰ ἴσουςα νερά τοῦ λιμανιοῦ καὶ ταξίδευαν σ' ἀνοικτὰ. Ἄς ἔρθεῖ τώρα, ἀν ἀγαπᾷ, ὁ κ. Γιάννης. Ποῖος τὸν λογαριάζει!

Πέρασε μισὴ ὥρα ἀκόμη. Βήματα, ὄχι ἀπὸ παντοῦφλες αὐτῆ τῆ φορὰ, μὰ ἀπὸ μπότες ἀνδρικές, ἀκούστηκαν πάνω στὸ μεταλλικὸ πάτωμα τοῦ θαλάμου. Ὁ Φραγκίσκος, μ' ὅλο ποὺ ἔφερε πῶς βρισκόταν στὸ πέλαγος, δὲ μπόρεσε ν' ἀντιμετώπιση διχῶς τρόμο τὴν πρώτη συνάντησή του μὲ τὸν τρομερὸ κ. Γιάννη, ποὺ μάντεψε πῶς ἐρχόταν. Ἐνας χοντρός ἀντρας, ὀλόλευκα ἑ-

ρισμένος, ντυμένος κατάμαυρα, προβάλλει φαφνικά καὶ τὸν κοιτάζει μὲ αὐστηρὴ κι' ἐρωτηματικὴ ματιά.

Ὁ Φραγκίσκος ἀκούμα στὸ κρεβάτι του καὶ περιμένει φύραμα τῆς θύελλας.

— Τί κάνεις ἐδῶ ἐδῶ; ρώτησε ὁ προϊστάμενος μὲ φωνὴ γεμάτη συγκρατημένο θυμὸ.

— Ἀντικατέστησα τὸ Ντὸ-Χοῦν. Δὲ μπόρεσα νὰ φύγῃ μὲ τὸ πλοῖο καὶ μούδωσε τὸ κοστοῦμι του γιὰ νὰ φύγω ἐγὼ στὴ θέση του.

Ἡ φύραμα τοῦ παιδιοῦ σάτισε τὸν τρομερὸ κ. Γιάννη. Τοῦρθε ν' ἀρπάξῃ ἀμέσως τὸ φίλο μας ἀπὸ τ' αὐτὸ. Μὰ κρατήθηκε καὶ, κόκκινος ἀπὸ τὸ θυμὸ του, ἐξακολούθησε τὴν ἀνάκρισή του.

Καὶ σοῦ πέρασε ἀπὸ τὸ μυαλὸ πῶς μποροῦσε νὰ μπεῖς ἐστὶ; Δὲν μπαίνουν μὲ τὴση εὐκολία σὲνα βαπόρι σὺν τὸ «Πῶλ-Λεκά»!.. Τώρα, νὰ φωνάξω δὺδ ναῦτες, νὰ σὲ ρίξουν κιάλας στὴ θάλασσα!

Ὁ Φραγκίσκος σήκωσε ἀτάραχος τοὺς ὄμους.

— Ὅπως ἀγαπᾷτε, εἶπε.

— Ἡ καλύτερα, θὰ σὲ δέσω στάμπαρα.

— Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει. Εἶτε στὸ κατάρωμα, εἶτε στὸ ἀμπάρι, μιὰ φαρὰ θὰ φτάσω στὴν Ἰνδοκίνα.

Ἡ σταθερὴ αὐτῆ ἀτάραξία τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ φυσιογνωμία του ἢ εὐκρινῆς καὶ συμπαθητικῆς, ἔκαμαν κάποιαν ἐντύπωση στὸν κ. Γιάννη. Γιόκανε κάπως τὸ ἀνήμερο ὄρος του καὶ ρώτησε:

— Ὡστε τόχεις καὶ μὲ νὰ πᾶς στὴν Ἰνδοκίνα;

— Ὁ, ναι!

— Ἐχεις συγγενεῖς ἐκεῖ-κάτω; Σὲ περιμένει κανένας.

Ἡ κόρη αὐτῆ ποὺ καὶ ἔφερε ἀπὸ μακρινὰ μέρη... (Σελ. 46, στ. γ')

Ἐδῶ, ἀς τόμολογήσουμε: ὁ Φραγκίσκος αἰσθάνθηκε τὴν ἀνάγκη νὰ κρύψῃ τὴν ἀλήθεια, μ' ἓνα λόγο νὰ πῇ φέμματα:

— Ναι, κ. Γιάννη, ὁ πατέρας μου πέθανε πρὶν λίγες μέρες καὶ δὲ μοῦ μένει στὸν κόσμο παρά μόνο ἓνας θεῖος μου, γιὰ τοῦτο θέλησα νὰ πάω νὰ τὸν βρῶ.

— Καὶ ποῦ μένει αὐτός ὁ θεῖός σου;

Ἡ ἐρώτηση αὐτῆ ἐβλε σ' ἀμηχανία τὸ φίλο μας, γιατί οἱ γεωγραφικὲς του γνώσεις δὲν ἦταν καὶ πολὺ μεγάλες.

Ἐξερσε ἐκεῖ κάτω, κάπου μακρυνά, ὑπάρχει μιὰ χώρα ποὺ τὴν λένε Κίνα, ἀνθρώποι μὲ λοξὰ μάτια, ποὺ κάποιον σὲ χάρτινα σπῖτια καὶ τρέφονται μὲ ρύζι. Τοῦ ἦταν ἕως ἀδύνατο νὰ πῇ ἓνα ἔστω ἀπὸ τὰ λιμάνια ἔπου θάπιανε ὁ «Πῶλ-Λεκά». Ἐδύτυχῶς, δὲ

πῶς μποροῦσε νὰ μπεῖς ἐστὶ; Δὲν μπαίνουν μὲ τὴση εὐκολία σὲνα βαπόρι σὺν τὸ «Πῶλ-Λεκά»!.. Τώρα, νὰ φωνάξω δὺδ ναῦτες, νὰ σὲ ρίξουν κιάλας στὴ θάλασσα!

Ὁ Φραγκίσκος σήκωσε ἀτάραχος τοὺς ὄμους.

— Ὅπως ἀγαπᾷτε, εἶπε.

— Ἡ καλύτερα, θὰ σὲ δέσω στάμπαρα.

— Τὸ ἴδιο μοῦ κάνει. Εἶτε στὸ κατάρωμα, εἶτε στὸ ἀμπάρι, μιὰ φαρὰ θὰ φτάσω στὴν Ἰνδοκίνα.

Ἡ σταθερὴ αὐτῆ ἀτάραξία τοῦ παιδιοῦ καὶ ἡ φυσιογνωμία του ἢ εὐκρινῆς καὶ συμπαθητικῆς, ἔκαμαν κάποιαν ἐντύπωση στὸν κ. Γιάννη. Γιόκανε κάπως τὸ ἀνήμερο ὄρος του καὶ ρώτησε:

— Ὡστε τόχεις καὶ μὲ νὰ πᾶς στὴν Ἰνδοκίνα;

— Ὁ, ναι!

— Ἐχεις συγγενεῖς ἐκεῖ-κάτω; Σὲ περιμένει κανένας.

βιάστηκε νὰπαντήσῃ, ἀλλὰ συλλογιζόταν. Μὰ ὁ κ. Γιάννης νεύρισε:

— Ἐ, βουδάρηκες; Σὲ ρωτῶ, ποῦ μένει ὁ θεῖός σου; Στὸ Χανόι, στὴ Σαγκάη ἢ στὸ Σαϊγκόν;

Τώρα ὁ Φραγκίσκος βιάστηκε νὰπαντήσῃ:

— Στὸ Σαϊγκόν!

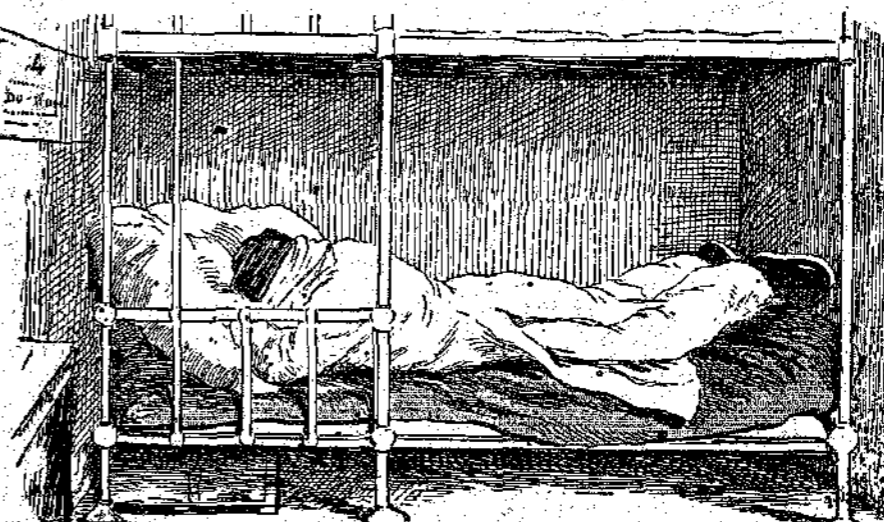
— Καὶ τί κάνει στὸ Σαϊγκόν;

— Πουλάει ρύζι.

Καί, διακόποντας αὐτὴ τὴν ἀνάκριση, ποὺ τὸν στενοχωροῦσε τόσο, ὁ Φραγκίσκος ἄρχισε νὰ παρακαλεῖ τὸν κ. Γιάννη.

— Μὴ φανῆτε σκληροί, εἶπε, σὲνα ὄρσανδ ποὺ θέλει νὰ πάει καί-κάτω νὰ βγάλῃ τὸ φρεμὸ του. Γιατί δὲ μὲ δέχεστε ὡς ἀντικαταστάτη τοῦ Ντὸ-Χοῦν; Σὰς δίνω τὸ λόγο μου διὰ θὰ τὰ καταφέρω ὅπως κι' αὐτός. Τί τάχα, ἐπειδὴ εἶμαι Γάλλος, θὰ πῇ πῶς δὲ μπορῶ νὰ κάμω ὅ,τι κάνουν αὐτοὶ οἱ κοντοὶ Ἀνναμίτες;

Ἡ λογικὴ αὐτῆ ἐφερε τὸ ἀποτελεσμὰ τῆς. Ὁ κ. Γιάννης ἄρχισε νὰ συλλο-

Ὁ Φραγκίσκος κάνει τὸν ἄρρωστο... (Σελ. 46, στ. α')

γίζεται. Ἄν ἀνάφερνε στὸν καπετάνιο τὴν πογηρία τοῦ παιδιοῦ, θάβρισκε κι' αὐτός τὸ μπελά του, γιατί δὲν ἔκαμε προσκλητήριο στὸ προσωπικό του, πρὶν νὰ ξεκινήσῃ τὸ βαπόρι. Τὸν σύμφερε λοιπὸν καλύτερα νὰ σκαπάσῃ τὸ πρᾶγμα καὶ νὰ μὴν κάμῃ καμμιά κουδέντα. Πάλι, ἀν ὁ καπετάνιος ἢ κανεῖς ἐπιβίτη της παρατηροῦσε διὲ ἓνας Γάλλος ἦταν μὲ κοστοῦμι Ἀνναμίτη, μποροῦσε νὰ πῇ ὅτι ἀναγκάστηκε νὰ τὸν προσλάβῃ τὴν τελευταία στιγμή, γιὰ νὰ συμπληρώσῃ τὸ προσωπικό του. Ὁ αὐτὸ τώρα ὁ τόνος του ἦταν πολὺ ἤμερος.

— Ἐχεις διάθεση, ρώτησε τὸ φίλο μας, νὰ κάμῃς σοδρά τὴ δουλειὰ σου καὶ νὰ ἐκτελεῖς πιστὰ τίς διαταγές μου;

Ὁ Φραγκίσκος κατάλαβε πῶς εἶχε κερδίσει τὸ παιγνίδι.

— Ὁ, κύρια, εἶπε, ἔλος εὐκρινεῖαι, νὰ ἰδῆτε πῶσο πρᾶγμα θὰ ἐργασθῶ. Θὰ τοὺς βάλω κάτω καὶ τοὺς μικροὺς κίτρινους. Θὰ ἰδῆτε!

Ὁ κ. Γιάννης ἔκανε τάχα πῶς διέσταξε ἀκόμα, μὰ τέλος ἔδωσ' ἓνα μπατσάκι στὸ μάγουλο τοῦ παιδιοῦ καὶ τοῦ εἶπε:

— Λοιπὸν, θὰ σὲ δοκιμάσω. Ἐσὺ θὰ λές, σ' ὅποιον σ' ἔρωτᾷ, ὅτι ἀναγκάστηκα νὰ σὲ προσλάβω τὴν τελευταία στιγμή, γιατί ὁ Ντὸ-Χοῦν μοῦ τῆσκασε.

— Τὴν ἀλήθεια!

— Ναι, ἀλλ' ἀς τα τῶρ' αὐτὰ... Βάλε τάμπαρα σου καὶ πήγαινε στὴν οὐνερεσία σου. Θὰ ἰδῶ τί θάπογγίνεις.

— Θὰ γίνω ὁ καλύτερος μπόῦ σας, κ. Γιάννη. Κι' ἂν δὲ μείνεις εὐχαριστημένος, τὸ κάτω-κάτω μπορεῖτε νὰ μὲ ρίξετε στὴ θάλασσα, ὅπως εἶπατε.

— Διαβολόπαιδοὶ μουρμούρισε ὁ προϊστάμενος. Τώρα μὲ κορυϊδούει κιάλας... Ἐλα, δίνε του, μὴ χάσομεράς!

Ὁ Φραγκίσκος εἶχε κατακτήσει τὸν κ. Γιάννη. Ἦταν ἡ πρώτη του νίκη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

Ὁ Φραγκίσκος φανερώνας τὸ μυθιστόρητό του.

Ὁ «Πῶλ Λεκά», μέσα σὲ πέντε μέρες, ἔχει πέρασει τὴ Μεσόγειο καὶ τώρα γλυστρά ἀνάμεσα στῆς ἀμμυδερεὲς ὄχθες τοῦ καναλιοῦ τοῦ Σουέζ. Τὸ πλοῖο πηγαίνει σιγά, πολὺ σιγά, γιατί ὁ χάρος εἶναι στενός. Κάνει ζέστη καὶ στὸ πλοῖο ἐπικρατεῖ σιωπὴ, ὡς ἂν ἡ μελαγχολικὴ αὐτῆ ἐρημιὰ νὰ κάμῃ ἐντύπωση σ' ὅλο τὸ πλήρωμα.

(Ἀκολουθεῖ) **ΜΙΚ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ**

